

TUNTURIPERHOSSEURANTA

KÄYTÄNNÖN OHJEITA JA HAVAINNOIJIA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

Havainnointiin osallistujat ilmoittautuvat koordinaattorille (Kalle Männistö puh. 050-3294457) kesällä saapuessaan Kilpisjärvelle. Näin toimiessaan osallistujat saavat kulku- ja näytteenottoluvan Mallan luonnonpuistoon ja Saanan luonnonsuojelualueille ja sitoutuvat sään salliessa laskemaan päivittäin koordinaattorin hänelle osoittamat enintään kolme havaintoruutua. Laskennan toteutumisesta pitää ilmoittaa koordinaattorille välittömästi. Seurantalomakkeet palautetaan joko suoraan koordinaattorille paikanpäällä tai SPS:n toimistoon. SPS:n hallitus valvoo ohjeiston noudattamista. Jos havaitut rikkeet antavat aiheutta, hallitus päättää jatkotoimenpiteistä Seuran sääntöjen mukaan. Todetuista rikkeistä voi seurata huomautus, varoitus tai erottaminen Seuran jäsenyydestä, joko määräajaksi tai kokonaan. Lapin perhosseurannan osalta Seuran ja seurannan ohjeiden huomioimatta jättämisestä seuraa pääsääntöisesti seurannasta poissulkeminen. Seurannan ohjausryhmällä on tarvittaessa mahdollisuus rajoittaa esimerkiksi seurannan yhteydessä tapahtuvaa näyteyksilöiden tallettamista tai seurantaan osallistuvien henkilöiden määrää. Lisäksi on ehdottoman tärkeää huomioida, että rajoitettua yksilöiden tallentamisoikeutta ja kulkuoikeutta lukuun ottamatta luonnonsuojelualueilla ja luonnonpuistoissa tapahtuvaa toimintaa säätelevät säännöt ovat muilta osin voimassa. Näiden sääntöjen rikkomuksista voi pahimmillaan seurata SPS:n poissulkeminen seurannasta.

Velvoite suojeluun

Seuran monipuolisen perhosharrastuksen eräänä tarkoituksena on vaalia luonnon rikkautta ja osaltaan turvata herkästi haavoittuvien perhoslajien säilyminen tulevaisuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että...

- perhosia koskevia valtakunnallisia rauhoitusmääräyksiä ja Seuran vuosittain päättämiä keräilyrajoituksia on noudatettava.
- seura (tai tässä tapauksessa myös Lapin perhosseurannan ohjausryhmä) voi antaa jäseniä sitovia keräilyrajoituksia, jos lajin tai sen paikallispopulaation suojelu sitä vaatii.
- perhosia tallennettaessa noudatetaan kohtuullisuutta kehitysasteesta riippumatta ja huolehditaan elinvoimaisen perhoskannan säilymisestä. Etenkin naaraiden tallentamisessa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta siten, että yksilöt päästetään tunnistamisen jälkeen takaisin luontoon, ellei niiden tallentamiseen ole erityistä syytä. Perhosten ravintokasvien populaatioiden tilaa ei saa heikentää eikä rauhoitetuilla kasveilla elävien lajien varhaisia kehitysasteita saa kerätä, jos se vaatii kasvin osien vahingoittamista.
- näyteyksilöiden ja -sarjojen tallentamisen perinnettä julkisiin kokoelmiin (mm. eläinmuseot) on syytä vaalia.
- tarkkojen muistiinpanojen tekeminen kehitysasteiden elintavoista, kasvatuskokemuksista sekä aikuisten käyttäytymisestä (esim. muninta, vaellus tai vuorokautinen lentoaika) on suotavaa.
- kaikki merkittävät havainnot (uhanalaiset ja/tai harvinaiset lajit, alueellisesti tärkeät havainnot, elintapahavainnot, ym.) ilmoitetaan tarkasti. Julkaistavan tiedon tarkkuus voidaan kuitenkin sopia havainnoitsijan kanssa erikseen lieveilmiöiden välttämiseksi.
- harvinaisten lajien etsintä pyritään kohdentamaan uusille mahdollisille esiintymispaikoille. Erityisen tärkeää on kartoittaa lajistoa sellaisissa paikoissa, joihin kohdistuu välitön ympäristömuutoksen uhka esimerkiksi maankäyttö- ja rakennushankkeiden tai umpeenkasvun takia.

TUNTURIPERHOSSEURANTA

Perhosharrastuksen perussäännöt

Seuran jäsenen on muistettava, että hän edustaa paitsi itseään myös Suomen Perhostutkijain Seuraa ja laajaa harrastajajoukkoa. Perhosharrastaja kiinnittää huomiota ympäristössä ja jokaisen käytös ja toiminta vaikuttavat ihmisten suhtautumiseen perhosharrastukseen. Tämän seurauksena on välttämätöntä, että...

- harrastaja on valmistautunut kertomaan siitä, mitä on tekemässä ja miksi.
- harrastaja ei esiinny turhaa huomiota herättävästi eikä missään tapauksessa päihteiden vaikutuksen alaisena.
- harrastuksesta ei saa jäädä rumentavia, pitkäaikaisia tai pysyviä jälkiä luontoon. Pesiviä lintuja tai muita eläimiä ei saa häiritä. Maastossa liikuttaessa ei saa näkyvästi tallata kasvillisuutta. Roskia ei saa jättää luontoon. Käännetty kivet, maasta nostetut puunrungot, irronnut sammalpeite tms. on asetettava takaisin alkuperäiseen asentoonsa. Kasvien repimistä ja oksien katkomista on vältettävä eikä puita saa luvatta kaataa.
- suojelualueiden erillissäännöksiä noudatetaan.

Perhosten vaihtaminen ja kauppa sekä muu kaupallinen toiminta

Vaikka jäsenten välisellä perhosvaihdolla on suuri merkitys etenkin pikkuperhosten lajintuntemuksen lisääjänä, varsinainen perhosvaihtotoiminta ei sisälly Suomen Perhostutkijain Seuran toimintamuotoihin. Myyntiin tapahtuvan keräilyn Seura tuomitsee jyrkästi. Muutoinkin perhosten tutkimuksessa ja harrastamisessa kaikissa sen eri muodoissa tulee suojelullisten näkökohtien ja esiintymis- tai havaintotietojen dokumentoinnin olla aina ensisijaista verrattuna mahdollisiin kaupallisiin näkökohtiin. Seura voi antaa jäsenistölle tapauskohtaisesti ohjeita ja tulkintaa siitä, millaista kaupallista toimintaa ei voida pitää hyvän tutkimus- ja harrastustavan kannalta suotavana.